

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2199/21

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת י' וילנר

העותרת: ועדת השופטים להענקת פרס ישראל לשנת תשפ"א
בתחום חקר המתמטיקה, חדר מדעי המחשב

נגד

המשיבים: 1. שר החינוך
2. הממונה על פרס ישראל, משרד החינוך
3. יועץ השר לעניין פרס ישראל
4. היועץ המשפטי לממשלה
5. פרופ' עודד גולדרייך

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: כ"ו בניסן התשפ"א (08.04.2021)

בשם העותרת: עו"ד גלעד ברנע
בשם המשיבים 1-4: עו"ד יונתן נד"ב, עו"ד אבי טוויג
בשם המשיב 5: עו"ד מיכאל ספרד, עו"ד חגי בנזימן

החלטה

1. עומדות רגלינו כמעט ערב יום העצמאות ושוב נדרשים אנו, בבחינת ריטואל חוזר ונשנה, לעסוק בפרס ישראל. אכן, יש להצר על כך שפרס כה יוקרתי ובעל מוניטין ואירוע מאחד ומרומם לב כמו טקס פרס ישראל, הופך כמעט באופן קבוע למקור מחלוקת ופילוג. לנוכח סד הזמנים, ובהסכמת משיבי המדינה, הדיון שנערך בפנינו התנהל כאילו ניתן צו על תנאי.

נקדים ונציין כי לפנינו עתירה ייחודית. ועדת השופטים עצמה היא שעותרת לבית המשפט לאחר ששר החינוך דחה עד עתה את המלצת הוועדה.

2. קורפוס הפסיקה שנצטבר בנושא פרס ישראל עומד לפנינו: על עצמאות שיקול הדעת המקצועי של חברי ועדת השופטים – אין חולק. על אופיו המקצועי הטהור של הפרס שעליו יוקרתו והמוניטין שלו – אין חולק. על כך שככלל, לצורך הענקת הפרס אין ללוונטיות להתבטאויות "פרטיות" חוץ-מקצועיות של הזוכה בפרס – אין חולק.

3. ואף על פי כן.

לאחר שעיינו בעתירה ושמענו את טיעוני הצדדים, מצאנו בשלב זה לקבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה לפיה יש לאפשר לשר החינוך לבחון מידע שהגיע לידינו אך לפני יומיים, ושענינו עצומה שעליה חתם פרופ' גולדרייך ואשר התפרסמה אך לפני כשבועיים ימים (רשמנו לפנינו הצהרתו של פרופ' גולדרייך כי חתימתו על העצומה נעשתה בחודש ינואר השנה, עוד לפני ההחלטה על זכייתו בפרס). העצומה בה מדובר היא "תזכורת" וקריאה לאיחוד האירופי להפסיק שיתופי פעולה של מוסדות או תכניות הקשורים לאיחוד האירופי עם אוניברסיטת אריאל. פרופ' גולדרייך הצהיר באמצעות בא כוחו כי הוא עומד מאחורי חתימתו הנ"ל, ובנוסף הצהיר והבהיר כי אינו תומך בתנועת ה-BDS.

השר והיועץ המשפטי לממשלה ביקשו אפוא לבחון אם יש לחוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א-2011, השלכה על ענייננו. זאת, בהינתן שקריאה לחרם עשויה בנסיבות מסוימות, ומבלי לקבוע מסמרות בשלב זה, להיכנס בגדרן של אותן נסיבות חריגות שבהן "ניתן יהא לשקול שיקולים שאינם מקצועיים גרידא" (בג"ץ 2454/08 פורום משפטי למען ארץ ישראל נ' שרת החינוך, פסקה 10 (17.4.2008)).

4. בנסיבות המיוחדות שנוצרו, בשים לב לעמדת שר החינוך בדבר הצורך בפרק זמן נוסף לבחינת העניין, לרבות מתן אפשרות להידרש להתייחסותו של פרופ' גולדרייך לדברים בטרם קבלת החלטה סופית; ובשים לב לעמדת היועץ המשפטי לממשלה לכך שמדובר בשאלה "לא טריוויאלית" שעשויה לדרוש ליבון משפטי שיש קושי לבצעו לנוכח סד הזמנים (הדיון נערך היום, יום חמישי ה-8.4.2021 והטקס אמור להיות מצולם ביום ראשון הקרוב ה-11.4.2021) – בהינתן כל אלה, אנו סבורים כי יש לאפשר לשר החינוך לחזור ולעייין בדברים ולקבל החלטה בתוך חודש ימים מהיום. זכויות הצדדים שמורות ביחס לכל החלטה שתתקבל.

רשמנו לפנינו כי ככל שיוחלט להעניק לפרופ' גולדרייך את הפרס, ניתן יהיה לעשות כן בטקס פרסי ישראל שייערך בשנה הבאה או במועד מוקדם יותר לפי בחירתו של פרופ' גולדרייך.

5. משיבי המדינה יגישו הודעה מעדכנת בתוך 30 יום מהיום בדבר החלטתו של השר.

6. למען הסר ספק, הדיון נערך בדלתיים פתוחות. עם זאת, לאור הוראות תקנון פרס ישראל, אנו מורים על איסור פרסום שמות חברי ועדת השופטים. החלטה זו מבטלת את הצו הארעי מיום 30.3.2021 על איסור הפרסום.

ניתנה היום, כ"ו בניסן התשפ"א (8.4.2021).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט